

Naturstyrelsen Søhøjlandet
J.nr. NST-422-01182
Ref. lawer
Februar 2016

NOTAT
vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N233 Brabrand Sø med omgivelser

Forslag til Natura 2000-plan for *N233 Brabrand Sø med omgivelser* har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar kan ses på: <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>.

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat: www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 3 høringssvar.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Modstridende interesser
2. Data arter
3. Proces, inddragelse af lodsejer-interesser
4. Udpegningsgrundlag
5. Målsætninger
6. Frivillighed, indsats for mere robust natur
7. Samfunds- og erhvervsøkonomiske interesser
8. Indsatsprogram – kvælstof

Flere emner er uddybende behandlet i særskilt høringsnotat om generelle emner <http://nst.dk/media/138355/generelt-hoeringsnotat.pdf>.

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv. Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Høringssvarene kan i sin helhed læses på <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>.

Bemærkninger til planforslaget

1. Modstridende interesser

Danmarks Naturfredningsforening gør opmærksom på, at der er konstateret modstridende naturinteresser i forhold til opgang af smolt gennem Årslev Engso og mener, at en eventuel løsning på dette problem skal indgå i Natura 2000-planen.

Naturstyrelsen svarer, at planens opstilling af modstridende interesser udelukkende relaterer sig til mulige forvaltningsmæssige konflikter i forhold til områdets habitat naturtyper og udpegede arter. Lakse- og ørredyngel er ikke en del af udpegningsgrundlaget for området. Det kan oplyses, at hensynet til passage af vandrefisk varetages gennem kommunal planlægning og Vandområdeplanerne.

2. Data arter

Danmarks Naturfredningsforening gør opmærksom på, at der - udover den angivne overvågningsforekomst - er konstateret odder ynglende ved udløbet af Madses Bæk i Årslev Engso.

Naturstyrelsen anfører hertil: Det statslige overvågningsprogram - NOVANA til indsamling af data er i helt overvejende grad udviklet til sikring af et ensartet, landsdækkende og kvalitetssikret datasæt, der primært finder anvendelse i forbindelse med Natura 200 planlægningen. Supplerende viden fra andre kilder om udpegede arters forekomst i området kan med fordel indgå i den kommunale handleplanlægning.

3. Proces, inddragelse af lodsejer-interesser

Patriotisk Selskab på vegne af Constantinsborg Gods anfører, at der ikke i forbindelse med planerne er lavet nogen form for konkret eller ejendomsspecifik lodsejerinddragelse på trods af, at dette klart var forventningen i forbindelse med miljømålslovens revision i 2013. For Constantinsborg specifikt må denne betegnes, som at have "væsentlige interesser" i Natura 2000 område 233, da store dele af området hører under ejendommen. Af samme årsag burde Constantinsborg derfor være blevet indbudt til en-til-en dialog med den lokale enhed. Dette er ikke sket og er derfor utilfredsstillende.

Naturstyrelsen svarer hertil: Der er foretaget inddragelse af lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område. Erfaringerne fra denne høringsproces vil blive evalueret.

Kriterierne for udvælgelse af lodsejere med væsentlige interesser i en Natura 2000-plan fremgår i al væsentlighed af bemærkningerne til forslag til ændring af miljømålsloven, som blev vedtaget i maj 2013.

Constantinsborgs ejerandel af Natura 2000-området falder ikke ind under ovenstående kriterier, og ejer er derfor ikke blevet særskilt orienteret.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Udpegningsgrundlag

Patriotisk Selskab på vegne af Constantinsborg Gods kritiserer, at basisanalysen, der præsenterer eventuelt ændret udpegningsgrundlag sammen med kortlag, ikke kommer i høring i disse 2. generations Natura 2000-planer.

Patriotisk Selskab vurderer ikke, at eventuelle ændringer af udpegningsgrundlaget alene hviler på rent faktuelle forhold, da vurderingen af hvilke områder og arter, der tages med på udpegningsgrundlaget, indeholder en vis andel af skøn, nationale fortolkninger og ekspertvurderinger.

Patriotisk Selskab finder det derfor meget bekymrende, at udpegningsgrundlaget justeres hver 6. år, med væsentlige ændringer til følge, uden at offentligheden på et kvalificeret og fuldt oplyst grundlag har mulighed for at afgive høringssvar og evt. indgive klage.

Naturstyrelsen kan oplyse følgende: Den gennemførte høring vedrørte alene forslag til Natura 2000-planer. Ændringer i udpegningsgrundlag er sket og vil fremover ske i selvstændige processer med tilhørende offentlige høringsprocesser, typisk ca. hvert 6. år (senest i 2012) og på grundlag af opdateret viden fra den nationale overvågning. EU-Kommissionen har i en såkaldt gennemførelsesafgørelse fastsat kriterierne for hvilke naturtyper og arter, det enkelte medlemsland skal inddrage.

Ved åbenlys fejl i udpegningsgrundlaget i de planer, der har været i høring, undlades en indsats. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

5. Målsætninger

Patriotisk Selskab på vegne af Constantinsborg Gods finder målsætningerne for området så overordnede og generelle, at det er meget vanskeligt at forholde sig til planen og dens konsekvenser. Dette er særdeles kritisabelt, da det reelt umuliggør lodsejers muligheder for at forholde sig til, om planen vil have indflydelse på driften af ejendommen, selvom planen stadig har væsentlig retsvirkning.

Naturstyrelsen kan oplyse, at der for de overordnede målsætninger i de netop udsendte planforslag ikke er foretaget væsentlige ændringer i forhold til målsætningerne fra sidste plan, med mindre der siden sidste Natura 2000-plan er foretaget ændringer i et områdes udpegningsgrundlag. Den overordnede målsætning sætter fortsat retning og ramme for, hvorledes området på lang sigt skal udvikle sig for at sikre områdets arter og naturtyper gunstig bevaringsstatus. For at sikre et øget kommunalt råderum er der i de nye planforslags konkrete målsætninger ikke angivet specifikke arealmål for evt. udvidelser af naturtyperne eller for arternes levesteder. Målsætningen for alle udpegede naturtyper og arter er foretaget i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets krav om på lang sigt at opnå gunstig bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter. De kommunale handleplaner skal fremover i højere grad være redskab for en forventningsafstemning med organisationer og lodsejere, således at kommunerne får mere tid til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

6. Frivillighed, indsats for mere robust natur

Patriotisk Selskab har på vegne af Constantinsborg Gods givet udtryk for, at det bør undgås, at en indsats for mere robust natur inddrager landbrugsarealer i omdrift og går ud over grænserne for de eksisterende Natura 2000-områder. Ejeren er således ikke indstillet på at indgå i aftaler eller indsatser, der kan medføre økonomiske konsekvenser for bedriften uden passende erstatning.

Naturstyrelsen svarer hertil: *Indsatsen vil i videst muligt omfang blive gennemført ved frivillige aftaler. Naturbeskyttelsesloven hjemler muligheden til at pålægge en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for at gennemføre Natura 2000-planen. Indebærer en indsats, at den eksisterende drift skal ændres, og kan der ikke indgås en frivillig aftale herom, vil det udløse erstatning for dokumenterede tab.*

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

7. Samfunds- og erhvervsøkonomiske interesser

Patriotisk Selskab har på vegne af Constantinsborg Gods udtrykt ønske om, at der tilvejebringes reelle samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvensberegninger, så konsekvenserne af den danske Natura 2000-forvaltning på den måde kan anskueliggøres.

Samtidig betyder den meget overordnede tilgang i Natura 2000-planerne, at det vil være meget vanskeligt at vurdere, om der i de statslige Natura 2000-planer lægges op til en gennemførelse af Natura 2000 indsatsen på den mest omkostningseffektive måde. Der er således ingen omtale af konsekvensberegninger, udviklingsmodeller eller plan for erstatning.

Naturstyrelsen vurderer ikke, at Natura 2000-planerne har erhvervsøkonomisk betydning for jordbrugserhvervet, fordi planerne søges gennemført ad frivillighedens vej og med kompensation både til konkrete indsatser og eventuelle indkomsttab. Indsatserne i området retter sig mod at

sikre og forbedre forholdene for den allerede beskyttede natur og vurderes kun i meget begrænset omfang at komme til at berøre intensivt udnyttede arealer.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

8. Indsatsprogram – kvælstof

Patriotisk Selskab er på vegne af Constantinsborg Gods stærkt kritiske overfor, at man via den generelle husdyrregulering stiller strenge krav til ammoniak total-depositionen i Natura 2000-områder, og at Natura 2000-planen derfor vil medføre meget store begrænsninger i mulighederne for en eventuel opstart af en husdyrproduktion. Ejendommen har ikke pt en husdyrproduktion, men muligheden ønskes holdt åben. Der henvises til regulering af ammoniak via Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug fra 2011 og bemærkningerne til loven.

Naturstyrelsen kan oplyse følgende:

Regulering af kvælstof, herunder ammoniakdeposition sker primært gennem husdyrgodkendelsesloven og vandplanlægningen. Kvælstofpåvirkningen er fortsat for nedadgående, og derfor har Naturstyrelsen ikke fundet anledning til med Natura 2000-planerne 2016-21 at stille specifikke krav til en reduktion af kvælstof. Der vil dog være en række af de fastsatte indsatser, som indirekte vil være med til at reducere kvælstofpåvirkningen. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N233 Brabrand Sø med omgivelser

Den indkomne bemærkning giver ikke anledning til ændring i Natura 2000-planen.

Der er endvidere foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget *N233 Brabrand Sø med omgivelser*

- ID nr.: 13839 Patriotisk Selskab (på vegne af Constantinsborg Gods).
Løbe nr.: 20150410100503668
- ID nr.: 13733 DN Aarhus afdelingen.
Løbe nr.: 20150409103236149
- ID nr.: 13692 Teknik og Miljø, Aarhus Kommune.
Løbe nr.: 20150408144805904